

ACCENTUL POLON ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECII „A. MICKIEWICZ” – O RETROSPECTIVĂ A ANULUI 2021

*Svetlana GUMENI,
șefa Filialei „A. Mickiewicz”*

După cum confirmă unele izvoare, în jumătatea a doua a sec. al XIX-lea, majoritatea polonezilor sosiți pe teritoriul actual al Republicii Moldova din Regatul Poloniei, locuiau anume în Chișinău. Cea mai numeroasă organizație a diasporei acestei etnii era Societatea Poloneză de Binefacere, fondată în 1898. În anul 1902, în Chișinău exista o școală în limba polonă, unde învățau 96 de copii și un cămin pentru bătrâni. La moment, numărul total al polonezilor din Chișinău este estimat la mai mult de 2000 de persoane, iar la ziua de azi există o grădiniță cu grupe în limba poloneză, un liceu unde se studiază în polonă, cinci organizații ale acestor comunități și, bineînțeles, o bibliotecă.

În cei 14 ani de activitate, biblioteca de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz” a încercat să apropie comunitatea polonezilor de aici, punându-le la dispoziție o gamă largă de servicii, cluburi de lectură și pe interese, întâlniri cu personalități de aceeași etnie, astfel încât aceștia să se inspire, să-și creeze o stare de bine, o stare familiară. Oferta bibliotecii noastre este una atractivă pentru toți membrii comunității poloneze. Începând de la faptul că fiecare își găsește cartea preferată (colecția de carte polonă constituind peste 4 mii de exemplare), toți utilizatorii „cu rădăcini poloneze” iau parte, cu drag, la activitățile organizate de bibliotecă și se implică pe deplin în promovarea valorilor și culturii poloneze aici, la Chișinău.

Primul eveniment important, care a adunat multă lume la bibliotecă anul trecut, a fost chiar la începutul lunii februarie, atunci când marea artistă poloneză Anna German ar fi împlinit 85 ani de la naștere. Spectacolul literar-artistic cu genericul „Anna German – steaua strălucitoare a Poloniei” a oferit ocazia tuturor celor

Președinte al Poloniei Andrzej Duda în vizită la Biblioteca „A. Mickiewicz” din Chișinău.

prezenți să descopere „îngerul alb” al estradei poloneze, admirând aici cele mai deosebite poze cu artista, să asculte fragmente din puținele interviuri pe care le-a oferit pe parcursul vieții, dar și să asculte legendarele piese din repertoriul ei. Evident, muzica a fost cea care a stat în capul mesei și a dezghețat atmosfera, iar trei domnițe, care au interpretat melodiile din repertoriul artistei, au redat întocmai acele sentimente pe care Anna German le-a cultivat și cântat în melodiile sale. Artistă de operă și muzi-

că ușoară, Adriana Spunei, ne-a interpretat două melodii semnate de cântăreața poloneză, și anume: *Nadejda* („Nadieżda” – pl.), fiind printre ultimele piese scrise de artistă, și melodia *Ecoul iubirii* („Echo miłości” – pl.).

O altă domniță, Adina Panfil, care este și o amatoare a muzicii Annei German, ne-a interpretat melodia *Te iubesc* („Kocham cię” – pl.). Daria Belova este o tânără cititoare a bibliotecii noastre și a îndrăgit tot ceea ce înseamnă cultura și muzica poloneză. De aceea, nu a putut să lipsească de la eveniment, și ne-a surprins foarte plăcut interpretând o melodie în limba poloneză, *Tańcząca Eurydyka*, cea mai dansantă melodie semnată de Anna German.

Alte două evenimente de mare amploare, care au adunat multă lume la biblioteca noastră, au avut loc în luna aprilie a anului trecut. Primul a fost cel consacrat împlinirii a 11 ani de la tragicul accident de la Smolensk, unde și-a pierdut viața fostul președinte al Poloniei Lech Kaczyński, precum și alte 95 de persoane, care se aflau la bordul avionului prezidențial. La evenimentul de comemorare a tragediei a fost prezent Excelența Sa dl. ambasador al Republicii Polone la Chișinău, Bartłomiej Zdaniuk, împreună cu mai mulți reprezentanți ai ambasadei, secției consulare și o bună

parte din comunitatea polonezilor din țara noastră. Iar un eveniment de mare importanță atât pentru bibliotecă, cât și pentru orașul nostru, a fost dezvelirea monumentului scriitorului polonez Adam Mickiewicz, instalat în scuarul instituției noastre, datorită efortului Ambasadei Polone, al Ministerului de Externe al Poloniei și al antreprenorilor polonezi din Republica Moldova. Evenimentul festiv, a fost organizat în prezența mai multor personalități din domeniul educației, artei, culturii, dar și reprezentanți ai Primăriei Municipiului Chișinău. La eveniment au mai fost prezenți: dl. Kestutis Kudzmanas – ambasadorul Lituaniei la Chișinău; dl. Chiril Moțpan – deputat în Parlamentul Republicii Moldova; dl. Igor Șarov – rectorul Universității de Stat din Moldova; vicedirectorul Institutului Polonez din București; Iurie Bodrul – fostul Ambasador al Republicii Moldova în Polonia; Angela Cutasevici – viceprimar al Municipiului Chișinău; sculptorul Veaceslav Jiglițchi, precum și alte nume sonore din țară.

De o duminică de suflet am avut parte la bibliotecă și în cadrul întâlnirii d-nei Alexandra Nica-Zdaniuk, soția Ambasadorului Republicii Polone la Chișinău, cu comunitatea femeilor poloneze. Istorie de viață, femei cu povești și experiențe frumoase, motivație, multe zâmbete și prietenii legate – acestea

sunt principalele caracteristici care pot descrie acea întâlnire. Spre finalul evenimentului, ne-a onorat cu prezența și Excelența Sa dl. Ambasador Bartłomiej Zdaniuk care, întors recent din Varșovia, a venit cu o donație de carte în limba polonă din biblioteca personală a familiei.

În toți acești ani, biblioteca noastră s-a bucurat de vizita nenumăraților oaspeți polonezi sosiți în capitala Republicii Moldova. De fapt, nu există niciun polonez sau vreo delegație oficială, care, aflându-se la Chișinău, să nu viziteze și instituția noastră. Pentru poporul polonez și, în special, pentru autoritățile acestui stat, este o mândrie să afle că în Republica Moldova există o bibliotecă care promovează cultura și valorile statului lor.

Printre cele mai importante vizite și oameni cu renume care ne-au pășit pragul pe parcursul anului trecut, putem menționa:

Un eveniment de mare importanță atât pentru bibliotecă, cât și pentru orașul nostru, a fost dezvelirea monumentului scriitorului polonez Adam Mickiewicz, instalat în scuarul instituției noastre, datorită efortului Ambasadei Polone, ale Ministerului de Externe al Poloniei și al antreprenorilor polonezi din Republica Moldova.

vizita Seimului Republicii Polone (Sejm Rzeczypospolitej Polskiej), în frunte cu vice-mareșalul Seimului Piotr Zgorzelski; vizita lui Andrzej Halicki, membru al Parlamentului European; vizita Nataliei Mosor – directorul Institutului Polonez din București; vizita consulului Poloniei în Turcia; vizita unui grup de cadre didactice de la Universitatea din Varșovia și, nu în ultimul rând, vom menționa aici vizita Președintelui Poloniei Andrzej Duda, care a fost una istorică și memorabilă pentru biblioteca noastră.

Pe lângă vizita efectuată la bibliotecă, oaspeții veniți la Chișinău, neapărat, vor face o mică excursie și pe strada care poartă numele fostului lor președinte, Lech Kaczynski – strada care este și cea mai scurtă din capitală. Tot pe această stradă, oaspeții sosiți din Polonia mai pot admira și monumentul din bronz al marelui poet polonez Adam Mickiewicz, patronul spiritual al instituției noastre, fiind și primul monument chișinăuian dedicat unui scriitor european.

Vizitele pe care le primim din partea polonezilor sosiți la Chișinău au o mare influență asupra imaginii bibliotecii noastre, dar și asupra colecției de carte, care, evident, crește după fiecare vizită.

Toți oaspeții care ne-au vizitat instituția, au venit cu daruri pentru bibliotecă: cărți în limba polonă sau ale autorilor polonezi traduși în limba română, jocuri de societate, rechizite de birou, genți și alte surprize de care se vor bucura utilizatorii noștri.

Tot datorită acestor vizite și cartea de onoare a bibliotecii a devenit mai bogată prin mesajele lăsate, cu drag, de către oaspeți. În total, pe parcursul anului, biblioteca a fost vizitată de 14 delegații din Polonia.

Tot pentru comunitatea polonezilor din Chișinău și, în special,

Vizitele pe care le primim din partea polonezilor sosiți la Chișinău au o mare influență asupra imaginii bibliotecii noastre, dar și asupra colecției de carte, care, evident, crește după fiecare vizită.

pentru utilizatorii bibliotecii noastre, am lansat o serie de inițiative, campanii și cluburi care le-au permis acestora să fie o comunitate activă, unită și implicată în promovarea valorilor poloneze.

Una din ideile inovatoare, care a prins foarte bine la utilizatori, au fost și excursiile pietonale, organizate prin

Chișinău sub genericul „Pe urmele polonezilor din Chișinău”, în cadrul cărora am vizitat un șir de obiective și monumente, pe care și-au lăsat amprenta polonezii care au trecut prin capitala

Oaspeții și angajații bibliotecii, împreună cu Excelența Sa dl. Bartłomiej Zdaniuk, ambasador al Republicii Polone la Chișinău, la monumentul lui Adam Mickiewicz.

noastră. Pe parcursul anului, au fost organizate 10 excursii, la care au participat 184 de persoane de diferite vârste. Ca urmare a acestor excursii, de ziua bibliotecii, a fost lansat Quiz-ul „Urme poloneze în Chișinău”, unde chișinăuienii au fost provocați să-și testeze abilitățile de cunoaștere a capitalei, dar și să recunoască „amprentele” polonezilor lăsate în orașul nostru. Testul a fost completat de 72 de persoane, iar 9 dintre acestea au avut un scor mai mare de 80% și s-au ales cu premii din partea bibliotecii. Urmele poloneze din Chișinău ne amintesc despre cei care au fost, care au trăit în orașul nostru și au lăsat drept moștenire cărți, opere de artă plastică, obiecte muzeistice, case în stilul arhitectural al sec. al XIX-lea.

„Czytamy polskich autorów” este o altă inițiativă frumoasă, care s-a desfășurat pe parcursul anului trecut, în cadrul unei campanii de promovare a lecturii, mai exact, a autorilor polonezi traduși în limba română. Aceste opere au fost transformate într-un șir de podcasturi. Astfel, 11 cărți ale autorilor polonezi cunoscuți în întreaga lume, au fost transformate în format audio și puse la dispoziția tuturor celor pasionați de acest gen de lectură. Campania sus menționată va continua și în anul 2022. Astfel, ne propunem să creăm o „Bibliotecă audio”, prin care să facem cât mai auzite operele valoroase scrise de polonezi.

Datorită parteneriatelor pe care le avem de ani buni cu Ambasada Poloniei la Chișinău, dar și cu cele cinci organizații poloneze din municipiu, reușim să realizăm activități cu mare impact și ecou atât în mediul local, cât și cel internațional. Pe lângă evenimentele cu accent polon, pe care sistematic le organizăm în incinta bibliotecii, colegii noștri participă cu multă responsabilitate și la acțiunile la care suntem invitați. Fie că este vorba despre o conferință, un moment festiv sau o reuniune a comunității polonezilor, biblioteca noastră mereu s-a implicat cu multă dedicație în mai multe acțiuni, printre care: vernisarea expoziției în aer liber „Frederic Chopin – viața și creația”; Conferința științifică internațională: „Urme istorice poloneze în Moldova”;

Pe lângă marele rol al bibliotecii de a provoca lectura și cultura poloneză, biblioteca promovează și valorifică istoria locală a municipiului Chișinău, în special legătura orașului cu polonezii care au lăsat „amprente frumoase” în acest spațiu.

„Urme istorice poloneze în Moldova”; Congresul internațional moldo-polon-român „Educație, Politici, Societate”; întâlnirea cu Andrzej Halicki, membru al Parlamentului European; întâlnirea cu prima doamnă a Republicii Polone Agata Kornhauser-Duda; întâlnirea cu Alexandra Nica-Zdaniuk, soția ambasadorului Poloniei la Chișinău;

centenarul Convenției de alianță polono-română; depuneri de flori la monumentul mareșalului polonez Józef Piłsudski cu ocazia Zilei Independenței Poloniei ș.a.

O frumoasă tradiție, deja de mulți ani, este participarea bibliotecii la Festivalul etniilor, care anual are loc în luna septembrie și are drept scop armonizarea relațiilor interetnice, dar și promovarea culturii țării pe care o reprezintă. Chiar dacă cea de-a XX-a ediție

Secvență dintr-o activitate culturală a Filialei „A. Mickiewicz”.

În prim-plan, la monumentul lui Adam Mickiewicz: Angela Cutasevici, viceprimar al Municipiului Chișinău; Svetlana GUMENI, șef Filială „A. Mickiewicz”, Excelența Sa dl. Bartłomiej Zdaniuk, ambasador al Republicii Polone la Chișinău.

a festivalului a fost una specială, ținând cont de faptul că ne aflăm într-o perioadă de criză în sănătate, am reușit să ne creăm propriul program și să dăm valoare acestei sărbători. Despre cultura, tradițiile și obiceiurile etnicilor polonezi am discutat în cadrul întâlnirii unui grup de tineri cu președintele organizației „Kraowianka”, dna Angela Chirigiu. Tot în cadrul evenimentelor organizate cu această ocazie, am discutat despre personalități faimoase din Polonia și Moldova ce au fost bibliotecari, am desfășurat un atelier de confecționare a buchetelor din bomboane cu simboluri poloneze, am vizionat un film polonez și, desigur, am organizat un șir de jocuri de societate, în care am descoperit Polonia.

Ziua Bibliotecii noastre, pe care o sărbătorim anual împreună cu Ziua Independenței Poloniei, a fost și aceasta o ocazie de a întruni comunitatea polonezilor chișinăuieni și a sărbători împreună reușitele noastre. Iar, așa cum ne-am obișnuit în ultimii ani, Ziua Bibliotecii nu trece fără a găti împreună și a gusta din bogata bucătărie polonă, fără a dansa pe melodia *Polska* sau a cânta imnul Poloniei, țară pe care o reprezentăm, cu drag, la Chișinău. „De 14 ani în pas cu polonezii din Chișinău” – acesta a fost genericul evenimentului, iar programul celor două zile a cuprins diverse expoziții tematice, vizite ghidate, mesaje de felicitare din partea utilizatorilor și partenerilor, ateliere de gătit, interviuri ș.a. Lansarea unui

nou număr al revistei bibliotecii *Polonistica*, realizarea interviului documentar *Polonezii din centrul istoric al Chișinăului* împreună cu postul TV „Moldova 1” și prezentarea video a celor mai memorabile momente surprinse în imagini, au făcut parte din programul dedicat celor 14 ani de la fondarea filialei polone.

Pe lângă marele rol al bibliotecii de a provoca lectura și cultura poloneză, biblioteca promovează și valorifică istoria locală a municipiului Chișinău, în special, legătura orașului cu polonezii care au lăsat „amprente frumoase” în acest spațiu.

Pentru a fi cât mai aproape de activitatea bibliotecii polone sau, dacă împărtășiți aceleași valori și sentimente cu polonezii, vă invităm să ne urmăriți și pe blogul POLONISTICA, platformă care vă va ține la curent cu toate noutățile din domeniul literaturii, artei, bucătărie, turismului și culturii polone, în general.